

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7CoCsp/19/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8320201147
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8320201147.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Fiľakovského a JUDr. Anny Kovalovej v právnej veci žalobkyne: K. A. N., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej v H., na ul. Q. č. XXXX/X, právne zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom vo Svidníku, na ul. Sovietskych hrdinov č. 163/66, proti žalovanému: Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom v Piešťanoch, na ul. Teplickej č. 7434/147, IČO: 36 234 176, právne zastúpenému Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., so sídlom v Trenčíne, na ul. 1. mája č. 173/11, IČO: 47 234 679, o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 1.082,90 eur s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Humenné zo dňa 20.07.2021 č.k. 21Csp 45/2020-118 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Humenné zo dňa 11.04.2022 č.k. 21Csp 45/2020-146, takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok v spojení s opravným uznesením.

Žalobkyni sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania a žalovaný nemá právo na ich náhradu.

odôvodnenie:

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom v spojení s opravným uznesením (ďalej len napadnutý rozsudok) určil, že úver zo zmluvy o hotovostnom úvere zo dňa 13.03.2015 je bezúročný a bez poplatkov. Žalovanému uložil povinnosť vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 1.082,90 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 28.04.2020 do zaplatenia. Žalobkyni priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. Žalovaného zaviazal povinnosťou zaplatiť na účet Okresného súdu Humenné súdny poplatok vo výške 64,50 eur.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že medzi stranami sporu bola dňa 13.03.2015 uzatvorená zmluva o hotovostnom úvere, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobkyni úver vo výške 3.600 eur. Tento sa žalobkyňa zaviazala zaplatiť v 36 mesačných splátkach vo výške 145,65 eur. Žalobkyňa vyplatila žalovanému celkovo sumu 4.682,90 eur, pričom poslednú splátku zaplatila dňa 20.11.2017.

3. Zmluva o hotovostnom úvere zo dňa 13.03.2015 neobsahuje náležitosti vyplývajúce z ustanovenia § 9 ods. 2 písm. c), písm. f), písm. j) a písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z. a predovšetkým neobsahuje určito a zrozumiteľne napísanú adresu predávajúceho, kde je možné uplatniť reklamáciu, resp. sťažnosť, neobsahuje určito a zrozumiteľne dobu trvania zmluvy o úvere a termín konečnej splatnosti úveru, neobsahuje ročnú percentuálnu mieru nákladov a ani určito a zrozumiteľne neuvádza predpoklady použité na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov a neobsahuje ani výšku, počet, termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov a ich poradie, ako sa budú platby priradovať. Z týchto dôvodov je

potrebné poskytnutý spotrebiteľský úver podľa ust. § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z. považovať za bezúročný a bez poplatkov.

4. V takomto prípade má žalovaný ako veriteľ nárok len na to, čo reálne poskytol žalobkyni, čo predstavuje v tomto prípade sumu 3.600 eur. Žalobkyňa zaplatila žalovanému celkovo sumu 4.682,90 eur a rozdiel vo výške 1.082,90 eur, je bezdôvodným obohatením na strane žalovaného. Súd prvej inštancie preto v časti týkajúcej sa vydania bezdôvodného obohatenia žalobe vyhovel.

5. Čo sa týka samotnej pohľadávky, táto nie je premlčaná a to aj napriek tomu, že posledná splátka zo strany žalovanej bola realizovaná dňa 20.11.2017. V zmysle Občianskeho zákonníka sa normy spotrebiteľského práva, vrátane premlčania, vykladajú v prospech spotrebiteľa a to preto, že žalovaný spôsobil porušenie zákona a teda musí znášať aj prípadné premlčanie, čo je v súlade s dobrými mravmi. V tomto prípade nebolo preukázané, aby žalobkyňa vedela už predtým, že došlo k bezdôvodnému obohateniu v dôsledku čoho námietka premlčania je bez významu. V tejto súvislosti sa poukázalo na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-485/19 zo dňa 22.04.2021 riešiaci aj plynutie premlčacej doby pre spotrebiteľa.

6. Výrok o trovách bol odôvodnený ust. § 255 ods. 1 C.s.p.

7. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Navrhol rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Alternatívne požadoval rozhodnutie zmeniť tak, aby žaloba žalobkyne bola zamietnutá. Ako dôvod uviedol, že žalovaný v konaní pred prvoinštančným súdom vzniesol námietku premlčania na celú žalobcom uplatňovanú výšku bezdôvodného obohatenia. Na túto námietku sa neprihliadalo, čo bolo odôvodnené aplikáciou rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-485/19 a neuplynúcou subjektívnou premlčacou lehotou. Žalobkyňa pritom už mala prostredníctvom právneho zástupcu AK - KRUPA, s.r.o. dňa 19.01.2017 vedomosť o tom, že v prípade úspešného uplatnenia porušenia obligatórnych náležitostí úverovej zmluvy na súde si môže uplatniť aj vydanie bezdôvodného obohatenia. Dôkazom toho je predžalobná výzva zo dňa 19.01.2017. Žalobkyňa teda dňa 19.01.2017 mala právne posúdenie úverovej zmluvy advokátskou kanceláriou, ktorá jej nepochybne odporučila v prípade neúspechu s predžalobnou výzvou podať žalobu na súde. Žalobkyňa tak urobila až dňa 08.04.2020, t.j. po uplynutí subjektívnej premlčacej lehoty, ktorá žalobkyni vzhľadom na jej preukázanú vedomosť o možnosti podania žaloby uplynula dňa 19.01.2019. Okrem toho Súdny dvor Európskej únie vo veci C-485/19 žiadnym spôsobom nerozhodol o tom, že v prípade spotrebiteľského sporu sa má automaticky aplikovať 10-ročná premlčacia lehota, pri ktorej sa vyžaduje preukázanie úmyslu pri bezdôvodnom obohatení, čo je v prípade žalovaného ako poskytovateľa úverov za účelom zisku vylúčené.

8. Zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov je svojim obsahom úplnou transpozíciou Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.04.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení Smernice Rady 87/102/EHS (ďalej len Smernica) do slovenského právneho poriadku. Z dôvodu nesprávnej aplikácie a výkladu ustanovení zákona č. 129/2010 Z.z. v súdnych procesoch došlo postupne k niekoľkým novelizáciám, na ktoré poukazoval žalovaný už vo svojich predchádzajúcich vyjadreniach k žalobe. Judikatúra súdov opakovane potvrdila nevyhnutnosť aplikácie eurokonformného výkladu, preto žalovaný zotrváva na svojom doterajšom názore, že zákon č. 129/2010 Z.z. má byť v aktuálnom znení aplikovaný na všetky úverové zmluvy, aj tie, ktoré mali byť uzatvorené pred účinnosťou jednotlivých noviel.

9. Cieľom ust. § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z. je, aby mal spotrebiteľ informáciu, aká je doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a kedy je konečná splatnosť poskytnutého úveru. Aj keď zmluva neuvádza presný číselný dátum ukončenia zmluvy, veriteľ použil objektívne zistiteľné kritériá, podľa ktorých spotrebiteľ musí vedieť, aká je doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a kedy je konečná splatnosť poskytnutého úveru. Doba trvania zmluvy je vymedzená prvou splátkou upravenou v úverovej zmluve. Prvá splátka je splatná po mesiaci od dátumu poskytnutia úveru. Pokiaľ kalendárny mesiac nasledujúci po poskytnutí úveru neobsahuje poradové číslo dňa poskytnutia úveru, je splatnosť prvej splátky posledný deň v tomto kalendárnom mesiaci. Dátum splatnosti druhej a nasledujúcich splátok je vždy 15. deň v kalendárnom mesiaci počínajúc kalendárnym mesiacom nasledujúcim po mesiaci, v ktorom je splatná prvá splátka. Termín konečnej splatnosti je 36 mesiacov po poskytnutí úveru a to do

15-teho dňa v poslednom mesiaci. Zo zmluvy je nepochybne zrejmé a jasné, že zmluva bude trvať 36 mesiacov, a preto predmetná náležitosť je v zmysle ust. § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. dodržaná v požadovanom rozsahu.

10. Výška RPMN je v úverovej zmluve uvedená správne spolu s predpokladmi pre jej výpočet, ktoré sú uvedené priamo v úverovej zmluve. Smernica vo svojom ustanovení požaduje uviesť RPMN zrozumiteľne a stručne, čo by malo byť rozhodujúcim kritériom pre eurokonformný výklad predmetného ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch. Keďže pravidlá pre výpočet RPMN ustanovené zákonom o spotrebiteľských úveroch aj Smernicou nedávajú iné kritérium, má žalovaný za to, že postupoval v súlade so zákonom aj Smernicou a ich cieľom a poskytol žalobkyni úplné a najpresnejšie informácie v požadovanej, zrozumiteľnej a stručnej podobe. Tá, žalobkyni umožnila porovnanie úveru ponúkaného žalovaným s akoukoľvek ďalšou ponukou na trhu.

11. Pokiaľ ide o splnenie náležitosti vyplývajúcej z ust. § 9 ods. 2 písm. c) zákona č. 129/2010 Z.z., t.j. uvedenie adresy predávajúceho, žalovaný dáva do pozornosti, že predmetom žalovanej úverovej zmluvy bolo poskytnutie bezúčelového úveru. Žalovaný teda nepreplácal kúpnu cenu formou úveru žiadnemu predajcovi, preto uvedenie adresy neexistujúceho predávajúceho nie je možné.

12. Vo vzťahu k rozkladu splátok, žalovaný poukázal na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie zo dňa 05.09.2019 vo veci C-331/18. Vzhľadom na odpovede Súdneho dvora Európskej únie uvedené v tomto rozsudku je nespochybniteľným faktom, že napádaná náležitosť podľa ust. § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z. je v úverovej zmluve uvedená správne a v súlade so zákonným znením. Rovnaký právny názor vyjadril aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení zo dňa 22.02.2018 vydanom vo veci 3Cdo 146/2017.

13. Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 379, § 380 a § 381 C.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalovaného nie je opodstatnené, aj keď s časťou jeho námietok je potrebné sa stotožniť.

14. Podľa ust. § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvárania zmluvy, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti úveru. Nesplnenie tejto povinnosti malo za následok sankciu v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru (§ 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z.) v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy).

15. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere v článku 22 zaviedla úplnú harmonizáciu svojich ustanovení spočívajúcu v tom, že členské štáty pri implementácii Smernice nesmeli zachovať, ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa od ustanovení Smernice odchyľujú.

16. Smernica ako špecifický prameň práva Európskej únie vyžaduje od členských štátov, aby dosiahli cieľ sledovaný Smernicou prijatím transpozíčných opatrení vo svojom právnom poriadku. Členský štát musí transpozíciu Smernice uskutočniť spôsobom plne zodpovedajúcim potrebám jasnosti a určitosti. Na tento účel musia byť ustanovenia Smernice vykonané tak, aby bola ich záväznosť nespochybniteľná a aby sa zachovala ich konkrétnosť, presnosť a jasnosť. Nakoľko v sporoch medzi jednotlivcami je priamy účinok Smernice v zásade vylúčený, vnútroštátne súdy musia skúmať, či môžu normu práva Európskej únie transponovanú určitým zákonom vykladať eurokonformne. Tento nepriamy účinok Smernice nie je absolútny - eurokonformný výklad zákona nemôže nahradiť výslovné znenie zákona; v opačnom prípade by išlo o výklad contra legem. To však nič nemení na tom, že zásada konformného výkladu vyžaduje, aby sa súdy pri interpretácii vnútroštátneho práva usilovali dospieť k riešeniu, ktoré je v súlade s účelom sledovaným Smernicou a zaručuje jej úplnú účinnosť.

17. Smernica bráni členským štátom, aby vo svojej vnútroštátnej právnej úprave stanovili povinnosť zahrnúť do zmluvy o úvere iné náležitosti než sú tie, ktoré vymenúva článok 10 ods. 2 Smernice. Aj so zreteľom na to sa v praxi všeobecných súdov Slovenskej republiky vyskytovali pochybnosti o tom, či textu „zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza dĺžku trvania zmluvy o úvere“ (článok 10 ods. 2 písm. c) Smernice) obsahovo zodpovedá text „zmluva o spotrebiteľskom úvere ... musí obsahovať dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru“ (§ 9 ods. 2 písm.

f) zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom do 30. apríla 2018). Úmyslom zákonodarcu, ktorý zreteľne vyjadril aj v úvodnej časti dôvodovej správy k zákonu č. 129/2010 Z.z., bolo transponovať Smernicu v celom rozsahu. Zámerom zákonodarcu teda bezpochyby nebolo, aby novo prijímané ustanovenie § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z. bolo v rozpore s článkom 10 ods. 2 Smernice. To je skutočnosť, na ktorú musí vziať zreteľ vnútroštátny súd pri aplikácii ustanovenia § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z.

18. Eurokonformným výkladom ustanovenia § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom do 30.04.2018, ktorý je v danom prípade nielen možný, ale aj potrebný, je nutné dospieť k záveru, že v zmluvách uzatváraných podľa zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom do 30.04.2018 nemožno od dodávateľov (veriteľov) žiadať, aby v nich uvádzali presný termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru a pokiaľ ust. § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z. uvádzalo tento pojem („termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru“), je za použitia eurokonformného výkladu práva možné dospieť k záveru, že toto ustanovenie len vyjadruje požiadavku na uvedenie „dĺžky, či doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere“.

19. Z dôvodovej správy k zákonu č. 129/2010 Z.z. v žiadnom prípade nevyplýva, že by zámerom zákonodarcu bolo, aby ustanovenie § 9 ods. 2 písm. f) tohto zákona sprísnilo požiadavku zakotvenú v Smernici, teda to, aby zmluva o úvere upravovala okrem dĺžky trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere aj termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru dokonca v podobe konkrétneho dátumu. Vychádzajúc z účelu zákona, ktorý je vyjadrený v dôvodovej správe, tak ustanovenie § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z. neupravuje požiadavku odlišnú od toho, ako ju vymedzuje článok 10 ods. 2 písm. c) Smernice.

20. Ustanovenie § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy je potrebné interpretovať tak, že nie je nutné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala okrem doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere aj termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, dokonca v podobe konkrétneho dátumu. Pokiaľ predmetné ustanovenie zákona č. 129/2010 Z.z. hovorí o dobe trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termíne konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, je potrebné ho eurokonformne vykladať tak, že sa tým neustanovuje povinnosť uviesť požadované informácie vo vzťahu ku každej náležitosti, t.j. k dobe trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a aj termínu konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru osobitne, ale len vyjadruje požiadavku na uvedenie „doby, či dĺžky trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere v súlade s článkom 10 ods. 2 písm. c) Smernice.

21. Podľa uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30.11.2021 sp. zn. 2Cdo 69/2020, uverejneného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 2/2022 pod č. 16, v zmluvách o spotrebiteľských úveroch uzatváraných podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom do 30. apríla 2018 nie je potrebné uvádzať presný termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Náležitosti uvedené v ust. § 9 ods. 2 písm. f) zákona sú splnené, ak zmluva obsahuje údaj o dobe trvania zmluvy a údaje, z ktorých možno určiť, dokedy povinnosť platiť úver s príslušenstvom trvá.

22. Z vyššie uvedeného rozhodnutia je bez akýchkoľvek pochybností zrejmé, že zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať údaj o dobe trvania zmluvy. V prejednávanej veci v Zmluve o hotovostnom úvere zo dňa 13.03.2015 absentuje údaj o dobe trvania zmluvy. Je v nej uvedený len termín konečnej splatnosti, ktorý ale uvádzať nie je potrebné.

23. Čo sa týka doby trvania zmluvy, túto nemožno stanovovať počtom splátok. Doba trvania zmluvy a počet splátok sú dve odlišné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktoré zákon č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy upravoval v ust. § 9 ods. 2 písm. f) (doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere) a v ust. § 9 ods. 2 písm. k) (počet splátok). Aj Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere rozlišovala dĺžku trvania zmluvy o úvere (článok 10 ods. 2 písm. c)) a počet splátok (článok 10 ods. 2 písm. h)).

24. S neuvedením doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere (§ 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvárania zmluvy) je spojený následok v podobe bezúročnosti

a bezpoplatkovosti úveru, čo priamo vyplýva z ust. § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy.

25. Na vyššie uvedenom závere nemôže zmeniť nič ani to, že iné dôvody bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru neboli dané.

26. Zmluva bez akýchkoľvek pochybností obsahuje ročnú percentuálnu mieru nákladov. Tento údaj je obsiahnutý priamo v zmluve, kde hodnota RPMN je uvedená vo výške 29,70 %.

27. Čo sa týka predpokladov pre výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov, z ust. § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy nevyplývalo, aby jednou z náležitostí spotrebiteľskej úverovej zmluvy bol konkrétny matematický výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov. K uvedenému záveru dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení zo dňa 24.02.2021 sp. zn. 7Cdo 183/2020, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 7/2021 pod č. 86.

28. Vo vzťahu k adrese predávajúceho, na ktorej možno uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, táto náležitosť vyplývajúca z ust. § 9 ods. 2 písm. c) zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy sa týkala len tzv. viazaných úverov, teda tých, ktoré sú určené na financovanie kúpy huteľnej veci, zaplataenie za tovar alebo poskytnutie služby. Zákon č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy rozlišuje medzi „predajcom“ a „veriteľom“. Pojem „veriteľ“ bol presne vymedzený v ust. § 2 písm. b) uvedeného zákona. Termín „predajca“ sa nepoužíva ako jeho synonymum, pretože tento pojem je v zákone vyslovene uvedený len pri tzv. viazanom úvere (§ 15 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy). Z obsahu zmluvy zo dňa 13.03.2015 nevyplýva, aby táto mala charakter zmluvy o viazanom spotrebiteľskom úvere.

29. Pri rozklade splátok je potrebné poukázať na ustálenú rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý vo vzťahu k ust. § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy skonštatoval, že toto ustanovenie len spresňuje, čo splátka úveru zahŕňa a nevyžaduje, aby zmluva o úvere obsahovala presné vymedzenie vnútornej skladby jednotlivých splátok na splátky istiny, úrokov a poplatkov.

30. Za nedôvodnú je potrebné považovať i námietku premlčania vznesenú zo strany žalovaného. V tejto súvislosti nie je možné stotožniť sa s tvrdením žalovaného, podľa ktorého žalobkyňa už dňa 19.01.2017 mala vedomosť o tom, že v prípade úspešného uplatnenia porušenia obligatórnych náležitostí úverovej zmluvy na súde si môže uplatniť aj vydanie bezdôvodného obohatenia. Predžalobná výzva zo dňa 19.01.2017 (č.l. 58 spisu) sa vôbec netýkala posudzovania obligatórnych náležitostí úverovej zmluvy. V tejto predžalobnej výzve bol žalovaný upozornený len na to, že zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. O neprijateľnosti konkrétnych zmluvných podmienok pritom bolo už právoplatne rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Humenné zo dňa 09.06.2020 č.k. 21Csp 45/2020-44.

31. Okrem vyššie uvedeného, v čase predžalobnej výzvy zo dňa 19.01.2017 žalobkyňa ani objektívne nemohla vedieť, či a v akej výške vzniklo na strane žalovaného bezdôvodné obohatenie. Samotný žalovaný totiž vo svojom vyjadrení k žalobe potvrdil skutočnosť, podľa ktorej posledná úhrada zo strany žalobkyne bola realizovaná dňa 20.11.2017, kedy došlo k predčasnému doplataeniu a ukončeniu úverovej zmluvy.

32. Zásadné stanovisko k plynutiu premlčacej lehoty vyslovil Súdny dvor Európskej únie vo svojom rozsudku z 22.04.2021 vo veci C-485/19. Podľa tohto rozsudku, zásada efektivity sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že na žalobu podanú spotrebiteľom o vrátenie súm neoprávnene zaplataených v rámci plnenia zmluvy o úvere na základe nekalých podmienok v zmysle Smernice Rady 93/13/EHS z 05. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách alebo na základe podmienok, ktoré sú v rozpore s požiadavkami Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení Smernice Rady 87/102/EHS sa vzťahuje trojročná premlčacia lehota, ktorá začína plynúť odo dňa keď došlo k bezdôvodnému obohateniu.

33. Súdny dvor EÚ v tomto rozhodnutí pripomenul, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora v prípade neexistencie pravidiel únie v danej oblasti prináleží vnútroštátnemu právnemu poriadku každého členského štátu, aby na základe zásady procesnej autonómie upravil procesné podmienky týkajúce sa žalôb určených na zaručenie ochrany práv, ktoré osobám podliehajúcim súdnej právomoci vyplývajú z práva únie, avšak pod podmienkou, že nie sú menej výhodné ako procesné podmienky, ktoré upravujú podobné situácie podľa vnútroštátneho práva (zásada ekvivalencie) a nevedú k praktickému znemožneniu alebo nadmernému sťaženiu výkonu práv priznaných právom únie (zásada efektivity).

34. Pokiaľ ide konkrétne o zásadu efektivity, o ktorú ako jedinú ide v prejednávanej veci, z judikatúry Súdneho dvora EÚ vyplýva, že každý prípad, v ktorom je nastolená otázka, či vnútroštátne procesné ustanovenie vedie k nemožnosti alebo nadmernému sťaženiu výkonu práva únie, sa musí skúmať s prihliadnutím na postavenie tohto ustanovenia v celom konaní, jeho priebeh a jeho osobitosti na jednotlivých vnútroštátnych súdoch. Z tohto hľadiska je v prípade potreby potrebné zohľadniť zásady, ktoré sú základom vnútroštátneho súdneho systému, ako sú napr. ochrana práva na obranu, zásada právnej istoty a požiadavka na riadny priebeh konania.

35. Súdny dvor tiež spresnil, že povinnosť členských štátov zabezpečiť efektívnosť práv, ktoré osobám podliehajúcim súdnej právomoci vyplývajú z práva únie, zahŕňa, osobitne pokiaľ ide o práva vyplývajúce zo Smernice 93/13, požiadavku účinnej súdnej ochrany zakotvenú tiež v článku 47 Charty, ktorá osobitne platí pre procesné podmienky žalôb založených na takýchto právach.

36. S prihliadnutím na tieto skutočnosti je potrebné preskúmať, či vnútroštátne pravidlo premlčania, aké je uvedené v bode 51 tohto rozsudku, možno považovať za zlučiteľné so zásadou efektivity, pričom toto preskúmanie sa musí týkať nielen dĺžky lehoty, o ktorú ide vo veci samej, ale aj podmienok jej uplatnenia, vrátane právnej skutočnosti zvolenej pre začatie jej plynutia.

37. V prvom rade, pokiaľ ide o námietku premlčacej lehoty voči žalobám podaným spotrebiteľmi na uplatnenie práv, ktoré im vyplývajú z práva únie, je potrebné uviesť, že takéto pravidlo nie je samo o sebe v rozpore so zásadou efektivity, pokiaľ jeho uplatnenie v praxi neznemožňuje alebo nadmerne nesťažuje výkon práv priznaných osobitne Smernicami 93/13 a 2008/48.

38. Súdny dvor EÚ už totiž uznal, že ochrana spotrebiteľa nie je absolútna a že stanovenie primeraných lehôt na podanie žalôb pod hrozbou preklúzie v záujme právnej istoty je zlučiteľné s právom únie.

39. Konkrétnejšie Súdny dvor EÚ už rozhodol, že článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 Smernice 93/13 nebránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že žaloba o určenie neplatnosti nekalej podmienky uvedenej v zmluve uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom sa nepremlčuje a zároveň uplatňuje premlčaciu lehotu na žalobu o uplatnenie reštitučných účinkov tohto určenia, pričom musia byť dodržané zásady ekvivalencie a efektivity.

40. V druhom rade pokiaľ ide o stanovenú dĺžku skúmanej premlčacej lehoty, ktorá je v tomto prípade 3 roky, Súdny dvor EÚ rozhodol, že pokiaľ je táto lehota stanovená a vopred známa, zdá sa, že lehota v takomto rozsahu je v zásade dostatočná na to, aby dotknutému spotrebiteľovi umožnila pripraviť a podať účinný prostriedok nápravy, takže táto dĺžka sama o sebe nie je nezlučiteľná so zásadou efektivity.

41. Pokiaľ však ide v treťom rade o stanovený začiatok plynutia skúmanej premlčacej lehoty, za okolností o aké ide vo veci samej, existuje nezanedbateľné riziko, že dotknutý spotrebiteľ sa počas stanovenej lehoty nebude dovolávať práv, ktoré mu priznáva právo únie, v dôsledku čoho by sa ocitol v situácii, že by tieto práva nemohol uplatniť.

42. Z informácií poskytnutých vnútroštátnym súdom, a to najmä v rámci jeho prvej otázky totiž vyplýva, že trojročná lehota stanovená v § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka začína plynúť odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu, pričom k premlčaniu dôjde aj vtedy, keď spotrebiteľ nie je sám schopný posúdiť, či je zmluvná podmienka nekalá, alebo keď nevedel o nekalej povahe predmetnej zmluvnej podmienky.

43. V tejto súvislosti je potrebné zohľadniť znevýhodnené postavenie, v ktorom sa spotrebiteľia nachádzajú voči predajcom alebo dodávateľom, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň

informovanosti a skutočnosť, že je možné, že spotrebiteľia nevedia o svojich právach vyplývajúcich zo Smernice 93/13 alebo zo Smernice 2008/48, prípadne že nepoznajú ich rozsah.

44. Ako pritom v podstate uviedol generálny advokát v bodoch 71 až 73 svojich návrhov, zmluvy o úvere, akou je zmluva, o akú ide vo veci samej, sa vo všeobecnosti plnia počas dlhého obdobia, a preto, ak je udalosťou, na základe ktorej začína plynúť trojročná premlčacia lehota, akákoľvek platba uskutočnená dlžníkom, čo musí overiť vnútroštátny súd, nemožno vylúčiť, že prinajmenšom pre časť uskutočnených platieb môže dôjsť k uplynutiu premlčacej lehoty ešte predtým, než sa skončí platnosť zmluvy, takže takýto režim premlčania môže spotrebiteľom systematicky odopierať možnosť domáhať sa vrátenia platieb uskutočnených na základe zmluvných podmienok, ktoré sú v rozpore s uvedenými smernicami.

45. Preto je potrebné dospieť k záveru, že procesné podmienky, o aké ide vo veci samej, tým, že vyžadujú od spotrebiteľa, aby podal žalobu v lehote do 3 rokov od dátumu, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu, pričom k tomuto obohateniu môže dôjsť počas plnenia dlhodobej zmluvy, sú takej povahy, že môžu nadmerne sťažovať výkon práv, ktoré mu priznáva Smernica 93/13 alebo Smernica 2008/48, a teda že tieto podmienky sú v rozpore so zásadou efektivity.

46. Okrem toho ako uviedol generálny advokát v bodoch 87 a 89 svojich návrhov, úmysel predajcu alebo dodávateľa, ktorý využil zmluvnú podmienku považovanú za nekalú, nemá vo vzťahu k právam spotrebiteľov vyplývajúcim z ustanovení Smernice 93/13 žiadny význam, a to isté platí aj pokiaľ ide o článok 10 ods. 2 Smernice 2008/48. Preto spotrebiteľ nemôže mať na účely uplatnenia svojich práv vyplývajúcich z týchto ustanovení povinnosť preukazovať úmyselnú povahu konania príslušného predajcu alebo dodávateľa. Z toho vyplýva, že možnosť predĺžiť trojročnú premlčaciu lehotu pod podmienkou, že spotrebiteľ preukáže úmysel predajcu alebo dodávateľa, ako je stanovená v § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, nemôže vyvrátiť konštatovanie uvedené v predchádzajúcom bode tohto rozsudku.

47. Otázka náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere bola prvýkrát nastolená v žalobe zo dňa 31.03.2020, došlej prvoinštančného súdu dňa 08.04.2020 a to po tom, čo právne zastupovanie žalovanej dňa 18.02.2020 prevzal JUDr. Igor Šafranko. Až následne sa žalobkyňa mohla skutočne dozvedieť, že na ňou uzatvorenú zmluvou o úvere sa vzťahuje fikcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti vyplývajúca zo zákona.

48. Pre určenie začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby v prípade bezdôvodného obohatenia získaného plnením na základe spotrebiteľskej úverovej zmluvy, ktorá je bezúročná a bez poplatkov, je podstatná skutočná vedomosť spotrebiteľa o tom, že nemá (nemal) plniť splátky spotrebiteľského úveru vo výške dohodnutej v úverovej zmluve. Uvedené priamo vyplýva z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28.09.2021 sp. zn. 5Cdo 29/2021 uverejneného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 2/2022 pod č. 14.

49. Z ďalšieho rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, a to z uznesenia z 28.02.2022 sp. zn. 7Cdo 268/2021 (rozhodnutie č. 15 Zbierky stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 2/2022) vyplýva, že analogická aplikácia 10-ročnej objektívnej premlčacej doby súdmi Slovenskej republiky pri práve spotrebiteľa na vydanie bezdôvodného obohatenia (§ 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka) získaného plnením na základe spotrebiteľskej úverovej zmluvy je právnym dôsledkom prednosti rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C-485/19 zo dňa 22.04.2021 v právnom poriadku Slovenskej republiky.

50. S prihliadnutím na vyššie uvedené závery je potrebné konštatovať, že ku dňu podania žaloby premlčacia doba bez akýchkoľvek pochybností neuplynula.

51. Za takejto situácie odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 387 C.s.p. rozsudok ako vecne správny potvrdil.

52. O trovách odvolacieho konania rozhodol v súlade s ust. § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s ust. § 255 ods. 1 C.s.p. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že úspešnej žalobkyni v súvislosti s odvolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

53. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).